

Briuselis, 2026 m. birželio 3 d.
(OR. en)

9913/26

ECOFIN 707
UEM 195
INDEF 112
ECB
EIB

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: TARYBOS REKOMENDACIJA, kuria Ispanijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas)

TARYBOS REKOMENDACIJA

kuria Ispanijai leidžiama nukrypti nuo

**Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo
(nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas)**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 26 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

¹ OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

kadangi:

- (1) pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo² ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms³. Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą vykdant reformas ir investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingam bei nuosekliam taisyklių laikymosi užtikrinimui;
- (2) vienintelis kiekvienos valstybės narės metinės biudžeto priežiūros veiklos rodiklis ir naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnio 1 dalį, 19 arba 20 straipsnį Tarybos rekomendacijoje nustatytas didžiausias grynujų išlaidų augimo tempas. Toje Tarybos rekomendacijoje nustatytas didžiausias grynujų išlaidų augimo tempas sąlygoja ketverių arba penkerių metų biudžeto apribojimą, grindžiamą ketverių metų koregavimo laikotarpiu, kuris gali būti pratęstas papildomam ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui;

² 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>).

³ 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L 306, 2011 11 23, p. 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30>).

- (3) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnį sistemoje numatoma lanksčiai taikyti taisykles, kai išskirtinės aplinkybės, kurių valstybė narė negali kontroliuoti, daro didelį poveikį viešiesiems finansams. Tokiu atveju, gavusi valstybės narės prašymą ir remdamasi Komisijos rekomendacija, pagrįsta jos analize, Taryba per keturias savaites nuo Komisijos rekomendacijos pateikimo gali priimti rekomendaciją, kuria valstybei narei leidžiama nukrypti nuo jai Tarybos nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo, kai
- i) išskirtinės aplinkybės, kurių valstybė narė negali kontroliuoti, ii) daro didelį poveikį atitinkamos valstybės narės viešiesiems finansams ir iii) jei toks nuokrypis nekelia pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu. Taryba turi nustatyti tokio nuokrypio terminą;
- (4) 2022 m. kovo 10–11 d. Versalyje susitikę valstybių ar vyriausybių vadovai, atsižvelgdami į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, įsipareigojo stiprinti Europos gynybos pajėgumus. Šie tikslai pakartoti Saugumo ir gynybos strateginiame kelrodyje. 2025 m. kovo 6 d. išvadose dėl Europos gynybos Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Komisijos ketinimą rekomenduoti kaip neatidėliotiną priemonę koordinuotai aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą pagal Stabilumo ir augimo pakta;

- (5) 2025 m. kovo 19 d. komunikate⁴ Komisija, siekdama kuo labiau padidinti poveikį ES gynybos pajėgumams, visas valstybes nares paragino koordinuotai pasinaudoti nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos teikiamomis lankstumo galimybėmis. Šia lankstumo galimybe siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pereiti prie didesnio gynybos išlaidų lygio, jei tai nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu. Tame komunikate aprašoma, kad aktyvavus nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą valstybėms narėms būtų leidžiama nukrypti nuo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo, Tarybos nustatyto pritariant vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniams struktūriniam planams arba nustatant taisomuosius planus pagal perviršinio deficito procedūrą, jei šis nuokrypis būtų pateisinamas gynybos išlaidų padidėjimu, palyginti su baziniais metais, ir jei metinis perviršis laikotarpiu iki 2028 m. neviršytų 1,5 % BVP. Šį dydį viršijančiam padidėjimui būtų taikomas įprastas atitikties vertinimas. Toks didžiausias dydis yra būtinas, kad nekiltų pavojus fiskaliniam tvarumui, kartu leidžiant visoms valstybėms narėms pasinaudoti lankstumo galimybe joms pereinant prie didesnio gynybos išlaidų lygio. Siekiant užtikrinti, kad papildoma lankstumo galimybe būtų naudojama tik pagal numatytą jos paskirtį, tikslios sumos bus nustatytos gavus galutinius duomenis;
- (6) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija⁵ pritariama Ispanijos grynujų išlaidų planui;
- (7) 2026 m. balandžio 13 d. Ispanija Tarybai ir Komisijai pateikė prašymą aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą;

⁴ 2025 m. kovo 19 d. Komisijos komunikatas (C(2025) 2000 final).

⁵ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Ispanijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/643, 2025 2 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj>).

- (8) savo prašyme Ispanija pabrėžia besitęsiančio Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinius, dėl kurių reikia gerokai padidinti gynybos išlaidas. Ši padėtis yra išskirtinė aplinkybė, kurios nė viena valstybė narė negali kontroliuoti. Be to, Ispanija pabrėžia, kad Europa turi tapti autonomiškesnė, labiau atsakinga už savo pačios gynybą ir saugumą, geriau pasirengusi veikti ir savarankiškai atremti neatidėliotinus ir būsimus iššūkius bei grėsmes. Šiame kontekste Ispanija taip pat atkreipia dėmesį į skubų Pramonės ir technologijų saugumo ir gynybos plano, kuriame daugiausia dėmesio skiriama ginkluotųjų pajėgų įrangos modernizavimui ir naujų technologijų kūrimui, įgyvendinimą 2025 m. Atsižvelgdama į tai, Ispanija, kaip ir kitos valstybės narės, kurioms Taryba jau aktyvavo nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą dėl gynybos, prašo 2025–2028 m. laikotarpiu aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą;
- (9) savo prašyme Ispanija pateikia duomenis apie bendras gynybos išlaidas iki 2025 m. (1 lentelė). Be to, Ispanija išreiškia įsipareigojimą užtikrinti tokį gynybos ir saugumo išlaidų lygį, kuris padėtų artimiausiais metais įgyvendinti NATO pajėgumų tikslus. Todėl gynybos išlaidų padidinimas daro didelį poveikį Ispanijos viešiesiems finansams;

1 lentelė. Bendros gynybos išlaidos Ispanijoje

	2021 m. a	2022 m. a	2023 m. a	2024 m. a	2025 m. b
Bendros valdžios sektoriaus išlaidos gynybai (% BVP)	0,9	1,1	0,9	0,9	1,0

Šaltinis: a – Eurostatas; b – Tarybai ir Komisijai Ispanijos pateikta informacija.

- (10) Ispanija apskaičiavo, kad nuo 2024 iki 2025 m. bendrų gynybos išlaidų, išreikštų BVP dalimi, padidėjimas sudarė apie 0,1 proc. punkto, todėl prisideda prie valdžios sektoriaus balanso blogėjimo ir valdžios sektoriaus skolos didėjimo;

(11) jei visos kitos sąlygos bus vienodos, per nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpį padidėjus išlaidoms, iki to laikotarpio pabaigos padidės valdžios sektoriaus skola ir deficitas. Komisijos parengtos orientacinės projekcijos, pagal kurias daroma prielaida, kad pagal šią rekomendaciją leidžiamas maksimalus valdžios sektoriaus išlaidų padidėjimas iki 2028 m. bus linijinis, rodo, kad deficito santykis su BVP ir skolos santykis su BVP 2028 m. būtų atitinkamai 1,1 proc. punkto ir 1,5 proc. punkto didesni nei tuo atveju, jei grynosios išlaidos didėtų laikantis Tarybos rekomendacijoje C/2025/643 nustatyto plano. Todėl tam, kad būtų įvykdyti fiskalinės sistemos reikalavimai, be kita ko, siekiant užtikrinti, kad skolos ir BVP santykis vidutinės trukmės laikotarpiu būtų pradėtas patikimai mažinti arba būtų toliau patikimai mažinamas, arba išliktų apdairaus lygio, nesiekiančio 60 % BVP, ir kad deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas iki mažesnio už 3 % BVP lygio ir išliktų mažesnis už pamatinę vertę, po nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpio greičiausiai reikėtų papildomo fiskalinio koregavimo. Ispanija pripažįsta, jog dėl struktūriškai didesnių gynybos išlaidų ateityje gali prireikti politikos, kuria būtų užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų išlaikytas fiskalinis tvarumas ir atitiktis fiskalinėms taisyklėms. Tuo, kad, kaip numatoma, deficito ir skolos lygiai dėl nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo padidės nedaug, o Ispanija yra įsipareigojusi įgyvendinti būtiną koregavimą, kad kitame plane būtų įvykdyti visi fiskalinės sistemos reikalavimai, užtikrinama, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų išsaugotas fiskalinis tvarumas;

- (12) nacionalinės statistikos institucijos ir Eurostatas renka ir skelbia valdžios sektoriaus išlaidų gynybai duomenis, suskirstytus pagal Europos nacionalinių sąskaitų sistemoje (2010 m. ESS)⁶ taikomą tarptautinį valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG)⁷. Šie duomenys yra tinkami siekiant įvertinti gynybos išlaidų poveikį valdžios sektoriaus deficitui, skolai bei grynosioms išlaidoms ir susijusioms sąvokoms. Eurostatas, glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionalinėmis statistikos institucijomis, nustato duomenų rinkimo procesą. Atskaitos taškas turėtų būti COFOG gynybos kategorijos ir kartu reikėtų atsižvelgti į NATO apibrėžti ir išlaikyti galimybę šalinti anomalijas, kurių gali atsirasti dėl atitinkamų metinių ataskaitų teikimo sistemų skirtumų. Duomenų rinkimo procesas turi būti suderintas su ataskaitų rengimo reikalavimais, nustatytais Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009⁸;
- (13) be to, pagal kai kurias nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu pasirašytas karinės įrangos sutartis karinė įranga gali būti pristatoma vėlesniu etapu, todėl poveikis viešiesiems finansams bus daromas tik pasibaigus išlygos taikymo laikotarpiui. Siekiant atsižvelgti į šį galimą atvejį, pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą suteikta lankstumo galimybė taip pat turėtų būti taikoma gynybos išlaidoms, susijusioms su tokiu vėlesniu pristatymu, su sąlyga, kad atitinkamos sutartys buvo pasirašytos išlygos taikymo laikotarpiu ir kad šios atidėtos gynybos išlaidos išliktų ne didesnės už pirmiau minėtą bendrą viršutinę ribą;

⁶ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).

⁷ Manual on sources and methods for the compilation of COFOG statistics – Classification of the Functions of Government (COFOG) – 2019 edition.

⁸ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo (OL L 145, 2009 6 10, p. 1).

- (14) pirmiau minėta lankstumo galimybė būtų automatiškai taikoma išlaidoms, finansuojamoms paskolomis, suteiktomis pagal 2025 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentą (ES) 2025/1106, kuriuo nustatoma Europos saugumo veikslių (SAFE) stiprinant Europos gynybos pramonę priemonė⁹. Todėl valstybės narės praneštų Eurostatui apie visas pagal priemonę SAFE patirtas su gynyba susijusias išlaidas, priklausančias kategorijoms „gynybos produktai“ ir „kiti gynybos tikslams skirti produktai“, apibrėžtoms Reglamente (ES) 2025/1106;
- (15) šia rekomendacija nekeičiamos valdžios sektoriaus deficito, skolos bei grynujų išlaidų apibrėžtys ir susijusios sąvokos. Tomis sąvokomis grindžiamus duomenis Ispanija turi surinkti ir pateikti pagal Reglamentą (ES) 2024/1263, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 479/2009 ir Reglamentą (ES) Nr. 549/2013,

⁹ 2025 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (ES) 2025/1106, kuriuo nustatoma Europos saugumo veikslių (SAFE) stiprinant Europos gynybos pramonę priemonė, (OL L 2025/1106, 2025 5 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

REKOMENDUOJA:

1. 2025–2028 m. laikotarpiu Ispanijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos rekomendacijoje C/2025/643 nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti, jei tą didžiausią augimo tempą viršijančios grynosios išlaidos neviršija:
 - i) gynybos išlaidų, išreikštų BVP procentais, padidėjimo nuo 2024 m.;
 - ii) su sąlyga, kad nuokrypis viršijant didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą neviršija 1,5 proc. BVP.
2. Po 2028 m. Ispanija vis dar gali nukrypti nuo Tarybos rekomendacijoje pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17, 19 arba 20 straipsnį nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti, jei tą didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą viršijančios grynosios išlaidos yra susijusios su karinės įrangos pristatymu, dėl kurio sutartys sudarytos iki 2028 m. pabaigos, ir išlieka ne didesnės už pirmiau minėtą bendrą viršutinę ribą.
3. Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnio 7 dalį, šia rekomendacija leidžiami nuokrypiai nuo Tarybos nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo Ispanijos kontrolės sąskaitoje nebus registruojami kaip debetai.

4. Kad būtų užtikrintas teisingas papildomų išlaidų registravimas, Ispanija faktinius ir planuojamus duomenis, susijusius su bendromis gynybos išlaidomis (COFOG 02 skyrius), įskaitant investicijas į gynybą (COFOG 02 P.51 skyrius), taip pat išlaidomis, kurios turi būti finansuojamos iš COFOG 02 skyrių nepatenkančiomis SAFE paskolomis, turi įtraukti:
- a) už T-4, T-3, T-2 ir T-1 metus (T metai yra einamieji metai) – į ataskaitas Komisijai (Eurostatui) pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 479/2009;
 - b) už laikotarpį nuo 2021 m. iki T (einamųjų) metų – į nacionalinius vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinius struktūrinius planus ir metines pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 1 dalį, 15 straipsnį ir 21 straipsnio 1 dalį;
 - c) už T (einamuosius) ir T+1 metus – į biudžeto planų projektus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 472/2013¹⁰.

Ši rekomendacija skirta Ispanijos Karalystei.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

¹⁰ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo (OL L 140, 2013 5 27, p. 1).